

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1628. usque ad annum 1634

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1778

VD18 90118871

§. 58. Restitutionis negotium Augustæ Vindelicorum continuatum
præcipue circa bona Ecclesiæ ad S. Crucem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67394)

ratione in Domum Auftriacam odium Sæc. XVII.
 omnium Principum Protestantium ac- A. C. 1629.
 cerferetur, hisque Galliarum Regi con-
 ciliatis Cæsaris potentia penitus ever-
 ti posset.

§. LVIII.

*Restitutionis negotium Augustæ Vin-
 delicorum continuatum præcipue
 circa bona Ecclesiæ ad
 S. Crucem.*

Postquam Ecclesiarum, quas Luthe-
 rani sibi Augustæ vendicarant, Ad-
 ministratores juxta Cæsaris Senatus-
 que mandatum susceptæ administra-
 tionis rationem reddiderant, suaque
 pretenfa jura in easdem Ecclesias &
 bona publicis literis manifestarant, Ca-
 tholici ea, quæ perperam ab eis fuere
 allegata, refellere nitebantur, & pri-
 mo quidem die decima quinta Septem-
 bris nomine totius Abbatix ad S. Cru-
 cem Rmus DD. Joannes Præpositus,
 R. R. D. D. Balthasar Diepold Decanus,
 & Daniel Dürheimer Procurator &
 Joannes Baptista Maier Monasterii Præ-
 fectus ab Episcopalis Subdelegatis &
 civitatis Delegatis sibi Ecclesiam S.
 Othmari, granaria, Domum Conco-
 natoriam seu Auditorium pro Luthe-
 ranae sectæ concionibus habendis, cum
 omni-

*Authent.
 Instrum.
 Ex Archiv.
 Abbat. ad
 S. Crucem
 fasc. 1. 2.
 & 3. Lit. C.*

Sæc. XVII. omnibus annexis fundis, documentis
A. C. 1629. decimis, proventibus, domibus &
 sibi restitui petierunt, ac præprimis et
 vetustissimis documentis sigillo munito
 comprobatum reddidere, quod anno
 1210. Præpositus Berchtoldus in novo
 suo cæmeterio ex collectis Fidelium e-
 leemosynis sacellum D. Catharinæ con-
 struxerit, ipseque in eo Familiæ Pa-
 tritiæ de Ilfung sepulturam concessit,
 id testantibus Epitaphiis. Anno
 autem 1445. Joannes Dax Præpositus
 hoc Sacellum vetustate collapsum de-
 struxerit, novumque S. Othmaro dica-
 tum ære suo & fidelium stipe erexit,
 in eoque jura Parochialia deinceps
 exerceri voluerit, & Laicis annuente
 Præposito & Conventu sepulturam
 concesserit: Eodem hoc anno idem
 Præpositus petentibus Ecclesiæ Cura-
 toribus, ut supra hoc Sacellum possent
 frumentum suum reponere, non ex
titulo justitiæ, sed ex mera gratia ad
 tempus indulserit, elapso autem tem-
 pore hæc granaria ad Monasterium,
 Abbatem & posteros reverterentur, e-
 recto desuper instrumento, cui Petri
 Episcopi, Præpositi & Curatorum si-
 gilla fuere apposita: Ex his igitur ma-
 nifestum foret, dictam Ecclesiam seu
 Parochiam pleno jure ad Abbatiam
 pertinuisse. Præterea docuerunt, quod

quod adhuc 1501. hujus Ecclesiæ Cu-
ratores suffragante Præposito & Con-
ventu constituti fuerint, & illi his, de
reditibus, ornamentis & eleemosynis
rationem reddere coacti fuerint: postea
vero Lutherani anno 1525. via facti
hanc Ecclesiam pro sectario suo cultu sibi
adjudicarint, postquam Magistratus po-
tissimum A catholicus aliquem locum,
non autem de vel in cæmeterio, sed
de publica platea concesserat, uti ex li-
teris concessionis constat: Palam ta-
men adversus hanc violentiam a Ca-
nonicis reclamatum fuerit, uti testantur
Augustanorum literæ die decima octa-
va Januarii Anno 1537. datæ ad Cæsa-
rem cunctosque Imperii Ordines, nec-
non ex Episcopi & Capituli Cathedra-
lis vindictis nomine totius Cleri Augu-
stani eodem Anno Mense Februario di-
vulgatis elucet. Inutilis tamen fuerit
tunc Canonicorum oppositio, eo quod
Senatus universum Clerum e civitate
expulerit, omnesque Ecclesias Catho-
licis prævalente armorum vi eripuerit:
proin quicquid Lutheranus Senatus
circa hoc Sacellum, atrium, domos-
que durante hac violentia, & lite apud
Cælaream Curiam pendente atten-
tarit, Abbatia juribus nocere haud
potuerit.

Sæc. XVII.

A. C. 1629.

His addiderunt, quod Lutherani in superhabito Cæsaris mandato de restituendis bonis Ecclesiasticis anno 1548 nihilominus Ecclesiam S. Othmari modo detinuerint, sed etiam pro suo arbitrio campanile, aliaque ædificaverint, ipso Præposito rursus apud Senatū graviter eodem anno Mense Decembri querente, domumque in arce seu cæmeterio exstructam, nec non bona granaria sibi juxta pacta nuper iniuncta restitui petente: Rursus Anno 1549 die vigesima nona Novembris Bernardus Præpositus in Ecclesiæ suæ arce novum ædificium se inscio ac inconsulto ædificari, apud Senatū questus fuerit, in superhabita autem hac oppositione Lutherani exulante Præposito ac Canonicis, reclamante tamen ejus Mandatario, in super porticum pro Ecclesia S. Othmari ædificarint, Præpositus Augustam redux apud Cardinalem & Episcopum Augustanum hac violentia questus, a Senatu tamen persuasus hanc porticum, cum obstitere haud posset, ex benevolentia toleravit postquam Lutherani Curatores quarta Januarii anno 1550. suo chirographo ac sigillo professi fuissent, quod ad Senatus preces Præpositus ex benevolentia precario & ad tempus prefatam porticum construi permiserit, tamen

Sæc. XVII.
A. C. 1629.

tamen lege, ut si eadem haud ultra indigerent, suis expensis eam sine ullo Cænobii ac posterorum præjudicio tollere velint. Fallente autem Lutheranorum fide Præpositus anno 1553, & quinto post anno hujus porticus everisionem sollicitavit, nihilominus tamen Lutherani anno 1561. veterem S. Othmari Ecclesiam unacum porticu, eo quod confluentem populum haud caperent, destruxerint, novamque ac ampliorem Ecclesiam erexerint, rursus suo chirographo professi, quod hæc precaria Præpositi concessio nullatenus eorum, nec posterorum juribus fraudi esset, proin utroque hoc chirographo falsi fuerint, quod hujus fundi proprietatis ac dominium per hanc concessionem nunquam a Monasterio ad eos fuerit translatum, cum in proprio suo fundo quisvis absque benigna & precaria alterius concessione ædificare valuisset. His expositis adhuc subjunxerunt Canonici, quod subsequenter annis circa januam, quam ex platea ad Ecclesiam, & aream sanctæ Crucis proceditur, his sæpe evenerit, Ædiles vero deciderint, plenum jus Præpositis suffragari, cum Monasterium longiore tempore, quam Lutheranorum Ecclesia fuisse ædificata, jam exstiterit. hæcque Ædiliū sententia a Senatu fuerit

Sæc. XVII. rata habita, præcipue cum Lutherano
 A. C. 1629. claves ad hanc januam Clero ejectionis
 proin via facti sibi vendicarint.

§. LIX.

*Compositio circa restitutionem bonorum
 Abbatia ad S. Crucem.*

*Compos.
 Rest. con-
 firm. Ex
 Archiv.
 S. Cruc.
 Nro. 19.
 Instrum.
 Protest. de
 anno 1651.*

Cunctis hisce mature ponderatis Cæsarei ac Episcopales Subdelegati coram civitatis Augustanæ Deputati præfatos Canonicos Regulares ad Sanctam Crucem comparere jusserunt, atque in Sessione nona cunctos nominatos Abbatia propositos articulos prædicti urbis Deputatis intimarunt, his respondentibus, quod circa auditorium, Prædicantis & æditui donum, necnon vicariam, quæ Ecclesiam & auditorium interjacet, eadem sit ratio, ac circa domus ad S. Udalrici: cum ergo hæc loca antiquissimis temporibus ad Sanctam Crucem pertinuerint, & aliunde Prædicantis domum Curatores Lutherani speciatim duntaxat precario concessisse testentur, hinc Abbati, æque Udalricanis, hic locus unacum vicariis restituendus sit: de cetero autem circa fabricæ Curatores idem, quod in aliis Parochiis observari, atque organum, ceteraque unacum provisoribus, qui annue ad ducentos quatuordecim